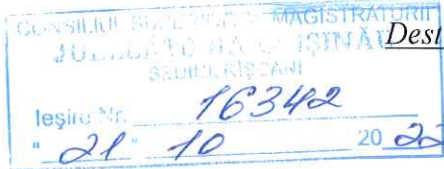

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

*Destinatar: Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28*

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, Vă expediază copia încheierii nr.3-1313/2021 din 18 octombrie 2022 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul acțiunii de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Mura Ghenadie împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea actului administrativ.

*Anexe: copia încheierii nr.3-1313/2021 din 18 octombrie 2022 – 2 file.
cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (original) cu anexe –
24 file.*

*sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (original) – 18 file.
copia cererii de chemare în judecată cu anexe – 101 file.*

Judecător

Tatiana Avasiloaie

ÎNCHEIERE

Republica Moldova,
mun.Chișinău

18 octombrie 2022

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) constituită din:
Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea
acțiunilor în contencios administrativ Tatiana Avasiloaie
Grefier Victoria Onica

examinând în ședință publică cererea reprezentantului reclamantului Mură Ghenadie, avocatul Scorțescu Aureliu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în acțiunea în contencios administrativ înaintată de Mură Ghenadie împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea deciziilor nr.655/40 din 29.01.2021, nr.655/598 din 01.03.2021 și nr.129 din 15.04.2021,

a c o n s t a t a t :

Mură Ghenadie a depus o acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Fiscal de Stat solicitând anularea deciziilor nr.655/40 din 29.01.2021, nr.655/598 din 01.03.2021 și nr.129 din 15.04.2021.

Reprezentantul reclamantului Mură Ghenadie, avocatul Scorțescu Aureliu a înaintat la 12.10.2022 cererea prin care solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în vederea exercitării controlului constituționalității: 1. a sintagmei ”începând cu 01 ianuarie 2012” din art.264⁴ Cod fiscal; 2. a sintagmei ”cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) din art.264 alin.(1) Cod fiscal; 3. conținutul art.264 alin.(2) Cod fiscal; 4. sintagmei ”doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20” din art.226⁶ alin.(6²) Cod fiscal.

Reprezentantul pârâtului Serviciul Fiscal de Stat, Ana-Maria Damian, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii.

Analizând criteriile pe care trebuie să le îndeplinească excepția de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art.12¹ din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu

Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Criteriile pe care instanța urmează să le verifice la ridicarea excepției de neconstituționalitate rezidă din prevederile art.12¹ din Codul de procedură civilă, și anume: 1. cererea de chemare în judecată a fost acceptată în modul prevăzut de lege; 2. obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; 3. excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; 4. prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; 5. nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

1. Cererea de chemare în judecată a fost acceptată în modul prevăzut de lege.

Codul administrativ nu reglementează instituția primirii pe rol a acțiunilor în contencios administrativ, or, acțiunea în contencios administrativ este acceptată odată cu depunerea acțiunii. În speță, instanța constată că acțiunea a fost depusă de Mură Ghenadie la data de 05.05.2021. Instanța a constatat că acțiunea este admisibilă.

Instanța consideră că este întrunită prima condiție.

2. Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

În speță, se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor sintagme și norme din Codul fiscal.

Prin urmare, obiectul excepției în prezenta cauză intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) Constituția RM, care stabilește că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului.

Instanța consideră că este întrunită a doua condiție.

3. Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

Excepția de neconstituționalitate în prezenta cauză este ridicată de reprezentantul reclamantului Mură Ghenadie, avocatul Scorțescu Aureliu, împuternicit prin mandatul din 10.01.2021, nr.1682003.

Instanța consideră că este întrunită a treia condiție.

4. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Instanța constată că prevederile art. art.226⁶ alin.(6²), art.264⁴, art.264 alin.(2) Cod fiscal urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Instanța consideră că este întrunită a patra condiție.

5. Nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

Verificînd jurisprudența Curții Constituționale instanța a constatat că nu există o hotărîre prin care Curtea Constituțională s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor contestate.

Instanța consideră că este întrunită a cincea condiție.

Instanța constată că cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate întrunește condițiile prevăzute la art.12¹ CPC, din care motive instanța consideră necesar de a sesiza Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța

d i s p u n e:

Se admite cererea înaintată de reprezentantul reclamantului Mură Ghenadie, avocatul Scorțescu Aureliu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în acțiunea în contencios administrativ înaintată de Mură Ghenadie împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea deciziilor nr.655/40 din 29.01.2021, nr.655/598 din 01.03.2021 și nr.129 din 15.04.2021.

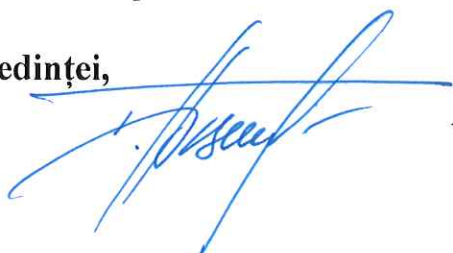
Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității: 1. a sintagmei ”începînd cu 01 ianuarie 2012” din art.2644 Cod fiscal; 2. a sintagmei ”cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) din art.264 alin.(1) Cod fiscal; 3. conținutul art.264 alin.(2) Cod fiscal; 4. sintagmei ”doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20” din art.2266 alin.(62) Cod fiscal.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea reprezentantului reclamantului Mură Ghenadie, avocatul Scorțescu Aureliu, copia acțiunii de contencios administrativ și copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

**Președintele ședinței,
judecător**

Avasiloaie Tatiana

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire **Aureliu**

2. Prenume **Scorțescu**

3. Funcția **Avocat**

6. Numele și prenumele reprezentantului* **Aureliu Scorțescu**

7. Ocupația reprezentantului **Avocat**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare are ca obiect examinarea și verificarea constituționalității art.art. 226⁴, 226⁶ alin. (6²), art. 264 alin. (1), art. 264 alin. (2) din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.1997 privind termenul de prescripție pentru determinarea venitului prin metode indirecte, obligația persoanei să-și dovedească nevinovăția, corectitudinea și legalitatea lipsei unui termen de prescripție în legislația fiscală privind începerea curgerii termenului pentru determinarea obligațiilor fiscale, termenul de prescripție pentru și termenul maxim în care organul fiscal poate dispune încasarea impozitului, amenzilor și altor plăți, prezumția de nevinovăție în sensul corespunderii cu prevederile art. 1 alin. (3), 23 în raport cu art. 20 alin (1), (2), art. 21, art. 46 alin. (1), art.54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova care prevăd că, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate. Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

Problema de constituționalitate pe care o ridicăm nu a constituit obiect de examinare anterior la Curtea Constituțională, și astfel echivalează cu faptul inexistenței unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

De către inspectorii Maria Rusu și Vitalie Remeș al Direcției control fiscal post operațional nr. 1 din cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală mun. Chișinău SFS a fost îfctuat controlul persoanei fizice Mură Ghenadie în baza Deciziei nr. DDCF-93826/01 din 01.02.2020 prin metoda verificării tematice **cu aplicarea metodelor indirecte de estimare** a venitului impozabil.

În urma controlului a fost întocmit Actul de control fiscal din 30 decembrie 2020.

Conform Actului de control fiscal din 30 decembrie 2020 **a fost verificată perioada anilor 2012-2019** a persoanei fizice Mură Ghenadie.

În compartimentul "CONCLUZII ȘI PROPUNERI" din Actul de control fiscal din 30 decembrie 2020 se pretinde că au fost depistate venituri nedeclarate de Mură Ghenadie **pentru perioada anilor 2012 – 2019** în sumă totală de 13.16 6.828,00 lei.

Împotriva Actului de control a fost înaintat dezacord în termen.

A fost argumentat dezacordul prin prevederile art. art. 226³,226⁶ alin. (6²) Cod fiscal.

A fost motivat procurarea unui bun imobil conform prevederilor 226³ Cod fiscal și au fost prezentate trei recipise de împrumut a sumei de 14 500 000 (paisprezece milioane) lei.

La data de 29 ianuarie 2021 ora 10:53 prin poșta electronică a fost înștiințat Mură Ghenadie și avocatul Aureliu Scorțescu despre prelungirea termenului de examinare cu 30 de zile, conform deciziei nr. 655/40 din 29 ianuarie 2021.

Tot prin această scrisoare din data de 29 ianuarie 2021 ora 10:53 a fost remisă citația către Mură Ghenadie și avocatul Aureliu Scorțescu, fiind solicitată prezența pentru data de 01 martie 2021 ora 14:00.

Conform citației expediate către Mură Ghenadie și avocatul Aureliu Scorțescu, data următoarei ședințe este stabilită pentru 01.03.2021 ora 14:00, adică la a treizeci și una zi peste termenul stabilit afiș de art. 246 alin. (2) Cod fiscal.

Ulterior avocatul Aureliu Scorțescu a fost apelat telefonic de inspectorul SFS Rîmeș Vitalie, fiind comunicat despre amînarea ședinței de examinare a cazului pentru ora 15:00 data de 01 martie 2021.

La ora 15:00 data de 01 martie 2021 a fost prezent Mură Ghenadie și avocatul Aureliu Scorțescu fiind examinat cazul peste termenul de 30 de zile.

A fost diminuată suma pretinsului venit impozabil cu suma de 11 543,00 lei.

În motvarea deciziei se invocă faptul că Mură Ghenadie **nu a prezentat probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20.**

La data de 01 martie 2021 a fost emisă decizia nr. 655/598 privind aplicarea sancțiunilor pecuniare și încasarea impozitelor.

Împotriva Deciziei nr. 655/598 din 01 martie 2021 a fost depusă contestație.

La data de 15 aprilie 2021 a fost emisă decizia Serviciului Fiscal de Stat prin care a fost respinsă contestația fiind menținută integral decizia nr. 655/598 din 01.03.2021.

Împotriva deciziilor menționate a fost înaintată cerere de chemare în judecată în contencios administrativ în temeiul Codului administrativ.

În prezent cauza este examinată de judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

În baza Deciziei 655/598 din 01 martie 2021 a fost pornită cauza penală încriminîndu-i 3 capete de acuzare pentru infracțiunea prevăzută de art. **244¹ alin. (2) Cod Penal** - evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit sau prin includerea în declarație a unor date denaturate în proporții deosebit de mari.

Cu referire la perioada supusă verificării:

Articolul 214 alin (3) Cod fiscal stabilește principiile generale de efectuare a controlului fiscal, inclusiv și controlul tematic, care se pretinde că a fost efectuat conform Actului menționat.

Articolul 264 Cod fiscal stabilește termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale, acesta fiind următorul:

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2), obligațiile fiscale pot fi determinate de către

contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat sau alte organe cu atribuții de administrare fiscală în următoarele termene:

a) impozitele, taxele, majorările de întârziere – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale respective sau pentru plata impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității), în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;

b) sancțiunile fiscale aferente unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani de la ultima dată stabilită pentru prezentarea dării de seamă fiscale privind impozitul și taxa menționată sau pentru plata impozitului și taxei în cazul în care nu este prevăzută prezentarea unei dări de seamă fiscale;

c) sancțiunile fiscale neaferele unor impozite și taxe concrete – în cel mult 4 ani din data săvârșirii încălcării fiscale.

În același timp art. 264 alin. (2) Cod fiscal stabilește o excepție care spune că, **termenul de prescripție nu se extinde** asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete **dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.**

Cu referire la aplicare metodei indirecte de estimare.

Conform art. 225 alin. (1) Cod fiscal în cadrul administrării fiscale, pentru a determina corectitudinea calculării sumei obligației fiscale, autoritatea care efectuează controlul fiscal poate folosi, în cazurile prevăzute la art.189 alin.(2) și (3), metode și surse indirecte, conform legii.

Conform art. 189 alin. (3) Cod fiscal acțiunile prevăzute la alin.(1) pot fi aplicate persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova **care nu desfășoară activitate de întreprinzător** în cadrul utilizării metodelor indirecte de estimare în conformitate cu prevederile cap.11¹ din prezentul titlu.

Conform art. 5 alin. (16) Cod fiscal **Activitate de întreprinzător, afacere (business) – orice activitate conform legislației, cu excepția muncii efectuate în baza contractului (acordului) de muncă, desfășurată de către o persoană, având drept scop obținerea venitului, sau, în urma desfășurării căreia, indiferent de scopul activității, se obține venit.**

Din textul Actul de control fiscal din 30 decembrie 2020 (fila 2 pct. 1) se constată că Mură Ghenadie în perioada anilor 2012-2019 (perioada supusă controlului) este înregistrat în calitate de fondator a SRL "Siateco".

Tot Mură Ghenadie este și administratorul Sosității Comerciale "Siateco" SRL.

În așa mod, organul de control la data efectuării controlului, cunoștea cu certitudine că, Mură Ghenadie desfășoară activitatea de întreprinzător.

Cu referire la sumele acordate cu titlu de împrumut de Mură Ghenadie către SRL "Siateco" în perioada anilor 2014-2019:

- Mură Ghenadie a avut acumulări la veniturile obținute pînă în anul 2012, acestea fiind declarate anterior.

- Mură Ghenadie a obținut venituri în perioada următoare datei de 01 ianuarie 2012, fapt descris în Actul de control fiscal din 30 decembrie 2020.

- Mură Ghenadie a luat în împrumut sumele de 3500000 lei în anul 2011, 6000000 lei în anul 2013 și 5000000 lei în anul 2015, ce se confirmă prin recipisele anexate la dezacord.

Împrumuturile menționate au fost acordate lui Mură Ghenadie de tatăl lui, Mură Ion, care a decedat 01.08.2017.

Argumentul dat a fost invocat de Mură Ghenadie la data efectuării controlului, dar nu s-a luat în considerație pînă cînd Mură Ghenadie nu a arătat achitarea în bugetul de stat sumei de 10% din sursa de plată în perioada transiterii în locațiune a depozitelor de Mură Parascovia către SRL "Siateco".

Mură Ghenadie nu are acces la baza de date a contribuabililor și nu poate arăta că acești bani au fost sau nu au fost impozitați.

În același timp Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat nici o probă că banii transmiși cu titlu de împrumut de Mură Ion către Mură Ghenadie nu au fost impozitați.

Mură Ion, care a dat în împrumut a decedat și nu poate prezenta dovezi. În același timp este stabilit de legislație că, răspunderea penală și fiscal este unipersonală.

Nu a fost invocate nici nulitatea actului juridic (recipisele privind împrumuturile).

Pornind de la analogia legii și de la faptul că pedeapsa fiscală echivalează cu tragerea la răspundere penală, vinovăția și intenția lui Mură Ghenadie urmează a fi dovedită de Serviciul Fiscal de Stat. Mură nu trebuie săși dovedească nevinovăția.

În același timp art. 226⁶ alin. (6²) Cod fiscal stabilește că, venitul impozabil estimat se va diminua cu suma luată ca împrumut de către contribuabilul supus controlului doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20.

Art. 11 alin. (1) Cod fiscal stabilesc că, toate îndoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.

Această prevedere este similară legii penale privind aplicarea ei față de persoana bănuită/învinuită. Suplimentar consider necesar de arătat, că:

1. Împrumutătorii au decedat și nu mai pot prezenta dovezi.

2. Mură Ghenadie nu are acces la declarațiile ținute de Serviciul Fiscal de Stat. atunci când un organ de stat cu capacități tehnologice avansate, specialiști de înaltă performanță și resurse enorme, care au destinația de evidență și control nu pot demonstra plata sau neplata impozitelor, o persoană fizică, care nu are așa capacități și aptitudini cu siguranță este în imposibilitate de a face dovada plății impozitelor pentru banii dați în împrumut, de o persoană care a decedat ani în urmă. Dovezile în această situație urmează a fi prezentate de Inspectoratul Fiscal de Stat. Anume în aceasta constă prezumția nevinovăției.

3. La data de 08.11.2012 Mură Ion și Mură Parascovia au donat lui Mură Ghenadie un bun imobil amplasat în mun. Chișinău cu suprafața totală de 10626,3 m.p. estimat la data înstrăinării în sumă de 3 247 710 lei. Această tranzacție arată că Mură Ion avea în proprietate suficiente mijloace financiare.

Cu referire la aplicarea amenzilor:

Consider incorect aplicarea mai multor amenzi pentru mai multe pretinse cazuri de încălcare fiscală, prin aceasta fiind încălcat principiul de individualizare a pedepsei.

Dacă persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multe infracțiuni (contravenții), se aplică sancțiuni pentru fiecare contravenție în parte, stabilindu-se definitiv sancțiunea pentru concurs de infracțiuni prin absorbția sancțiunii mai ușoare de sancțiunea mai gravă ori prin cumulul sancțiunilor aplicate în limitele stabilite de articolul care prevede sancțiunea mai gravă.

Conform art. 84 Cod penal dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate.

În așa mod, fiind aplicate mai multe sancțiuni pecuniare sub formă de amenzi, este încălcat principiul individualizării pedepsei.

Amenda în sumă de 2500 lei este aplicată pentru neprezentarea declarației persoanei fizice cu privire la proprietate. În același timp art. 253 Cod fiscal la care se face trimitere în dispozitivul privind aplicarea acestei amenzi stabilește sancțiunea pentru împedirea activității inspectoratului fiscal.

În contextual pornirii cauzei penale.

Conform art. 244¹ alin. (2) Cod Penal - evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit sau prin includerea în declarație a unor date denaturate în proporții deosebit de mari.

Pedeapsa maximă pentru această infracțiune este de 1 an.

E de menționat că, art. 60 alin (1) lit. a) Cod penal stabilește termenul de prescripție pentru așa gen de infracțiuni 2 ani, la expirarea căruia persoana se liberează de răspundere penală.

În consecință conform legislației penale persoana se liberează de răspundere penală, iar conform legislației fiscale termen de prescripție nu este, deși este constatat printr-o Hotărîre CtEDO că pedeapsa fiscală este similară pedepsei penale.

Interpretarea în continuare a încălcării fiscale drept încălcare penală, invoc următoarele argumente:

Reglementările din Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 21

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

Articolul 54

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Statul în situația dată impune o restricție.

Această restricție trebuie să fie necesară într-o societate democratică, exigența fiind respectată atunci cînd există proporționalitate în măsura aplicată și scopul urmărit, adică interesul public protejat fiind necesar de determinat prevalarea interesului public protejat și dreptul persoanei la prezumția nevinovăției și absolvirea acesteia de tragerea la răspundere peste o perioadă rezonabilă de timp.

Condiția menționată nu se încadrează în **"triplu test"**, care consideră că este obligatorie pentru aplicarea oricărei **ingerințe ("formalitate", "condiție", "restricție, în cazul dat sancționare financiară")**. Dacă aceste trei condiții sunt întrunite, ingerința statului va fi considerată legitimă, și obligația de a proba îi revine statului. Dacă însă statul nu prezintă probe privind respectarea uneia din cele trei condiții, se constată că ingerința dată este nejustificată și, respectiv **dreptul și libertatea persoanei de ași exercita acest drept a fost violat.**

Ingerința statului urmează a fi interpretată în orice formă de ingerință din partea oricărei autorități care exercită puterea sau obligațiile și/sau care se află în serviciul public.

În speța expusă, considerăm că este încălcată atât prezumția de nevinovăție, cât și dreptul de proprietate, garantate prin prevederile art. art. 1, 20, 21, 23, 46 din Constituția RM și art. 1 Protocolul 1 CEDO, care nu satisface exigențele prevăzute de Constituția RM și CEDO pe motiv, că nu urmărește nici un scop legitim și nu este necesară într-o societate democratică.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

1. În opinia noastră contravin prevederilor normelor constituționale următoarele prevederi legale:

- a) sintagma ”începînd cu 1 ianuarie 2012” din art. 2264 Cod fiscal
- b) sintagma ”Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2)” din art. 264 alin (1) Cod fiscal.
- c) conținutul art. 264 alin. (2) Cod fiscal ”termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.”

Aceste prevederi contravin prevederilor art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (1), (2) în coroborare cu art. 20 privind dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, art. 20 privind accesul la justiție, art. 21 privind prezumția nevinovăției și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Nefiind definitivată și suficient de clară o normă legală, fiind stabilit un termen infinit pentru verificare (lipsa termenului de prescripție), statul de fapt a lăsat o marjă infinită pentru interpretare a termenului de prescripție, fiind încălcate normele constituționale citate supra, prin care sunt încălcate și drepturile fundamentale garantate.

Prevederile din Codul fiscal citate supra stabilesc o excepție care spune că, termenul de prescripție de fapt nu se aplică în situațiile descrise.

Conform prevederilor Codului fiscal citate mai jos se stabilesc obligațiile rezidentului fiscal, care impun prezentarea declarației fiscale în orice caz.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal Contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciului Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației, să efectueze încasările bănești în numerar prin intermediul echipamentelor de casă și de control, respectînd reglementările aprobate de Guvern, inclusiv Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea echipamentelor de casă și de control.

Conform art. 83 alin. (2) lit. a) Cod fiscal sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit persoanele fizice (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului.

Din conținutul art. 8 alin. (2) lit. c), și art. 83 alin. (2) lit. a) Cod fiscal toate persoanele sunt obligate să țină contabilitatea și să prezinte dările de seamă către Serviciul Fiscal de Stat.

Lit. i) în caz de calculare greșită și determinare incorectă de către Serviciul Fiscal de Stat a sumei impozitului, penalității, dobînzii sau amenzii, să dovedească acest lucru prin documente justificative.

Darea de seamă este o procedură obligatorie pentru toți contribuabilii. Respectiv excepția prevăzută de art. 264 alin. (1), (2) Cod fiscal se aplică în toate cazurile, aceasta nefiind deja o excepție, dar fiind o regulă pentru toți rezidenții fiscali a Republicii Moldova.

Art. 264 alin. (2) Cod fiscal stabilește o excepție care spune că, termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.

În speță prima pretinsa abaterea ar fi la 01 ianuarie 2012, iar celelalte la finele următorilor ani fiscali consecutiv.

În așa mod termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere fiscal ar trebui să înceapă a curge din data de 01 ianuarie a anului supus verificării și să expire după 4 ani de la data respectivă.

Darea de seamă fiind prezentată de contribuabili, aceasta urmează a fi verificată de SFS. În cazul cînd darea de seamă este depusă de contribuabil către SFS, dar ea nu este verificată, se lasă o marjă infinită pentru termenul de prescripție, acesta începînd să curgă din 01 ianuarie 2012 pînă la infinit, iar

luând în considerație modificările în legislația civilă ce ține de succesiune, succesorii vor avea și obligația fiscală pentru rude, averea cărora o vor moșteni.

Această încălcare nu poate fi interpretată nici ca una continuă, deoarece ea se consumă în data finisării anului fiscal, adică la 31 decembrie a fiecărui an.

Conform art. 225 alin. (1) Cod fiscal în cadrul administrării fiscale, pentru a determina corectitudinea calculării sumei obligației fiscale, autoritatea care efectuează controlul fiscal poate folosi, în cazurile prevăzute la art.189 alin.(2) și (3), metode și surse indirecte, conform legii.

Conform art. 189 alin. (3) Cod fiscal acțiunile prevăzute la alin.(1) pot fi aplicate persoanelor fizice cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător în cadrul utilizării metodelor indirecte de estimare în conformitate cu prevederile cap.111 din prezentul titlu.

În concluzie în Codul fiscal nu există termen de prescripție care poate fi aplicat conform prevederilor art. 264, deoarece Codul fiscal impune o excepție. Termenul de art. 264 nu se aplică atunci când aceasta conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.

În alte cazuri nici nu este prevăzută tragerea la răspundere. Anume pentru tragere la răspundere și este stabilit termenul de prescripție, care tot atunci este excepționat, fiind posibilă tragerea la răspundere fără nici un termen.

Dar prezentarea declarației este necesară pentru fiecare persoană. Și dacă Serviciul Fiscal de Stat nu a verificat declarația timp de 4 ani acesta nu trebuie să verifice, statul fiind decăzut din acest drept la expirarea termenului.

Timpul săvârșirii abaterii se consideră timpul când a fost săvârșită fapta prejudiciabilă și are un caracter universal.

În același timp conform prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) Cod fiscal Contribuabilul este obligat să țină contabilitatea conform formelor și modului stabilit de legislație, să întocmească și să prezinte Serviciului Fiscal de Stat și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de legislație, să asigure integritatea documentelor de evidență în conformitate cu cerințele legislației, să efectueze încasările bănești în numerar prin intermediul echipamentelor de casă și de control, respectând reglementările aprobate de Guvern, inclusiv Lista genurilor de activitate al căror specific permite efectuarea încasărilor bănești în numerar fără aplicarea echipamentelor de casă și de control.

Conform art. 83 alin. (2) lit. a) Cod fiscal sînt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit persoanele fizice (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului.

Din conținutul art. 8 alin. (2) lit. c), și art. 83 alin. (2) lit. a) Cod fiscal toate persoanele sunt obligate să țină contabilitatea și să prezinte dările de seamă către Serviciul Fiscal de Stat.

Lit. i) în caz de calculare greșită și determinare incorectă de către Serviciul Fiscal de Stat a sumei impozitului, penalității, dobînzii sau amenzii, să dovedească acest lucru prin documente justificative.

Darea de seamă este o procedură obligatorie pentru toți contribuabilii. Respectiv excepția prevăzută de art. 264 alin. (1), (2) Cod fiscal se aplică în toate cazurile, aceasta nefiind deja o excepție, dar fiind o regulă pentru toți rezidenții fiscali a Republicii Moldova.

Darea de seamă fiind prezentată de contribuabili, aceasta urmează a fi verificată de SFS. În cazul când darea de seamă este depusă de contribuabil către SFS, dar ea nu este verificată, se lasă o marjă infinită pentru termenul de prescripție, acesta începînd să curgă din 01 ianuarie 2012 pînă la infinit, iar luînd în considerație modificările în legislația civilă ce ține de succesiune, succesorii vor avea și obligația fiscală pentru rude, averea cărora o vor moșteni.

Această încălcare nu poate fi interpretată nici ca una continuă, deoarece ea se consumă în data finisării anului fiscal, adică la 31 decembrie a fiecărui an.

2.La fel consider că contravin prevederilor normelor constituționale următoarele prevederi legale:

a) sintagma ”doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20.” din art. 2266 alin. (62) Cod

fiscal.

Aceste prevederi contravin prevederilor art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (1), (2) în coraborare cu art. 20 privind dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, art. 20 privind accesul la justiție, art. 21 privind prezumția nevinovăției și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.

Conform normelor de drept notorii, practicii CEDO, sancțiunea pecuniară în temeiul Codului fiscal și Contravențional este echivalentă pedepsei penale.

Art. 2266 alin. (62) Cod fiscal stabilește că obiecte ale estimării prin metode indirecte sînt orice venituri obținute de subiecții estimării începînd cu 1 ianuarie 2012, acest termen fiind de fapt nelimitat.

Toate izvoarele de drept și prevederile legale stabilesc că, termenul de prescripție începe a curge din data comiterii pretensei abaterii.

Din sensul acestui articol rezultă că, contribuabilul este:

- Responsabil pentru plățile unor impozite pentru terțe persoane.

- Tot contribuabilul este obligat să aducă probe care ar demonstra că, impozitul pe banii împrumutați au fost plătiți de ascest terț. În speță aceasta este chiar imposibil, deoarece împrumutătorul a decedat, iar împrumutatul nu are instrumentele statului pentru a investiga plata impozitelor de către un terț.

Deși în legislația națională aceasta nu este stipulat expres, există Decizia CtEDO pe cauza nr. 13079/03 din 16.06.2009, prin care s-a stabilit că, tragerea la răspundere fiscală pentru neachitarea impozitelor este similară tragerii la răspundere penală, deoarece aceasta are nu doar un caracter compensator dar și unul intimidant și cu scop de pedeapsă, suficient pentru a constata caracterul penal al abaterii.

Articolul 1 alin. (1) Cod fiscal stabilește ... modul și condițiile de tragere la răspundere pentru încălcarea legislației fiscale...

Conform art. 236 Cod fiscal amenda este o sancțiune fiscală care constă în obligarea persoanei ce a săvîrșit o încălcare fiscală de a plăti o sumă de bani.

Legislația civilă nu stabilește tragerea la răspundere. Asemenea prevederi se conțin în Codul penal și contravențional.

În așa mod este cert că, răspunderea fiscală este similară răspunderii penale.

Orice acțiune în justiție este prescriptibilă.

Există însă excepții pentru diferite categorii de infracțiuni cum ar fi infracțiuni contra umanității, infracțiuni de război, care nu sunt prescriptibile.

Pentru încălcările fiscale statul însă stabilește mai multe amenzi, penalități, iar paralel mai stabilește și pedeapsă penală, probatoriul fiind bazat pe decizia Serviciul Fiscal de Stat.

Nu este indicat că acesta ar fi un mecanism de compensare a prejudiciului sau impozitului neplătit. Este indicat anume modul și condițiile de tragere la răspundere.

Este evident că, tragerea la răspundere fiscală este similară răspunderii penale.

Conform prevederilor art. 2264 Cod fiscal obiecte ale estimării prin metode indirecte sînt orice venituri obținute de subiecții estimării începînd cu 1 ianuarie 2012.

Legislatorul a extins termenul de prescripție prin articolul menționat supra, termenul fiind stabilit din data de 01 ianuarie 2012 pînă la infinit. La data înăntării prezentei sesizări fiind deja mai mare de 10 ani.

3. Situația similară este prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod fiscal prin sintagma "Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2),"

Aliniatul (2) stabilește următoarele:

"(2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întîrziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată."

Această lacună din legislație contravine principiilor unui stat de drept și prevedere exclude categoric prezumția de nevinovăție.

Prin această prevedere contribuabilul devine responsabil pentru o acțiune a unui terț.

Art. 6 alin. (2) CEDO Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

Nu este în obligația contribuabilului să-și dovedească nevinovăția. Răspunderea penală și fiscală este unipersonală. Impunerea prin lege a obligației de a dovedi o circumstanță pentru un terț atrage după sine și responsabilitatea pentru acest terț.

Contribuabilul nu are acces la declarațiile ținute de Serviciul Fiscal de Stat. atunci când un organ de stat cu capacități tehnologice avansate, specialiști de înaltă performanță și resurse enorme, care au destinația de evidență și control nu pot demonstra plata sau neplata impozitelor, o persoană fizică, care nu are așa capacități și aptitudini cu siguranță este în imposibilitate de a face dovada plății impozitelor pentru banii dați în împrumut, de o persoană care a decedat ani în urmă. Dovezile în această situație urmează a fi prezentate de Inspectoratul Fiscal de Stat. Anume în aceasta constă prezumția nevinovăției.

Principiul prezumției nevinovăției, consacrat de articolul 21 din Constituție, presupune că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolele 6 din Convenția Europeană și 11 alin. (2) din Declarația Universală, de asemenea, consacră principiul prezumției nevinovăției.

Prin Hotărârea nr. 21 din 20 octombrie 2011 Curtea Constituțională a reținut că: „50. [...] în lumina jurisprudenței Curții Europene, prezumția nevinovăției, instituită de articolul 6 § 2 din Convenția Europeană, nu privește numai procesul penal în sens strict, ci are o aplicație mai largă, într-un dublu sens: pe de o parte, această garanție este aplicabilă ori de câte ori fapta imputabilă unei persoane are o conotație penală, indiferent de calificarea atribuită de legislația internă a fiecărui stat [astfel, ea este aplicabilă, de exemplu, unei proceduri privitoare la fraudă fiscală (Heinrich v. Franța, §64).

Astfel, dreptul oricărui acuzat de a fi prezumat nevinovat și de a solicita ca acuzarea să aibă obligația de a dovedi acuzațiile formulate împotriva sa intră sub incidența noțiunii generale de proces echitabil, în sensul art. 6 § 1, care se aplică procedurii de stabilire a pedepsei (Phillips împotriva Regatului Unit, pct. 39-40; Grayson și Barnham împotriva Regatului Unit, pct. 37 și 39). b) Proceduri ulterioare 209. Prezumția de nevinovăție protejează, de asemenea, persoanele care a

Prevederile citate vin în contradicție și cu articolul 1 din Protocolul 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care în final deposedează persoana de proprietate pe motiv că contribuabilul nu a dovedit executarea obligației fiscale de un terț de la care acesta a împrumutat banii.

Statul are obligația de a pune în balanță importanța mizelor și dreptul la apărare; altfel spus, mijloacele utilizate trebuie să fie rezonabil proporționale cu scopul legitim urmărit (Janosevic împotriva Suediei, pct. 101; Falk împotriva Țărilor de Jos)

Consider că există ingerința statului prin stabilirea prevederilor citate în drepturile garantate de Constituție și anume accesibilitatea legilor și actelor normative drept garantat prin art. 20 în colaborare cu prezumția de nevinovăție, accesul liber la justiție și dreptul de proprietate garantate de art. 20, 21 și 46 din Constituție art. 6 alin. (2) și art. 1 Protocolul 1 CEDO.

Conform art. 121 Cod fiscal perioada fiscală este pînă la finele anului calendaristic, adică 31 decembrie.

Conform art. 21 din Constituția Republicii Moldova ”orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

În același timp statul a considerat necesar de a exclude termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere fiscală pentru un termen nedeterminat și a exclude prezumția de nevinovăție, contribuabilul fiind obligat să-și dovedească nevinovăția prin demonstrarea achitării impozitelor pentru banii împrumutați de la un terț (care a și decedat).

Această restricție trebuie să fie necesară într-o societate democratică, exigența fiind respectată atunci când există proporționalitate în măsura aplicată și scopul urmărit, adică interesul public protejat fiind necesar de determinat prevalarea interesului public protejat.

Condiția menționată nu se încadrează în "triplu test", care consider că este obligatorie pentru aplicarea oricărei ingerințe ("formalitate", "condiție", "restricție, în cazul dat sancționare financiară"). Dacă aceste trei condiții sunt întrunite, ingerința statului va fi considerată legitimă, și obligația de a proba îi revine statului. Dacă însă statul nu prezintă probe privind respectarea uneia din cele trei condiții, se constată că ingerința dată este nejustificată și, respectiv dreptul și libertatea persoanei de ași exercita acest drept a fost violat.

Ingerința statului urmează a fi interpretată în orice formă de ingerință din partea oricărei autorități care exercită puterea sau obligațiile și/sau care se află în serviciul public.

Consider că prin acțiunile Serviciului Fiscal de Stat privind tragerea la răspundere fiscală fără limitarea termenului concret și fără a demonstra vinovăția acestuia sunt încălcate mai multe drepturi fundamentale garantate prin prevederile Constituției după cum urmează:

1. Accesul liber la justiție.
2. Prezumția nevinovăției.
3. Dreptul de proprietate.

Prescripția extinctivă este acel mod de transformare a raportului juridic constând în stingerea dreptului la acțiune în realizarea silită a obligației corelative din cauza neexecutării lui în termenul stabilit de lege.

Instituția de tragere la răspundere este guvernată de anumite principii.

Unul din principiile fundamentale este principiul prescriptibilității răspunderii.

În contextual pornirii cauzei penale.

Conform art. 2441 alin. (2) Cod Penal - evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit sau prin includerea în declarație a unor date denaturate în proporții deosebit de mari.

Pedeapsa maximă pentru această infracțiune este de 1 an.

E de menționat că, art. 60 alin (1) lit. a) Cod penal stabilește termenul de prescripție pentru așa gen de infracțiuni 2 ani, la expirarea căruia persoana se liberează de răspundere penală.

În consecință conform legislației penale persoana se liberează de răspundere penală, iar conform legislației fiscale termen de prescripție nu este, deși este constatat printr-o Hotărîre CtEDO că pedeapsa fiscală este similară pedepsei penale.

Interpretarea în continuare a încălcării fiscale drept încălcare penală, invoc următoarele argumente:

Toate izvoarele de drept și prevederile legale stabilesc că, termenul de prescripție începe a curge din data comiterii pretinsei abateri.

Conform art. 121 Cod fiscal perioada fiscal este pînă la finele anului calendaristic, adică 31 decembrie.

În speță prima pretinsa abaterea ar fi la 01 ianuarie 2012, iar celelalte la finele următorilor ani fiscali consecutiv.

În așa mod termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere fiscal ar trebui să înceapă a curge din data de 01 ianuarie a anului supus verificării și să expire după 4 ani de la data respectivă.

În concluzie în Codul fiscal nu există termen de prescripție care poate fi aplicat conform prevederilor art. 264, deoarece Codul fiscal impune o excepție. Termenul stabilit de de art. 264 Cod fiscal nu se aplică atunci cînd aceasta conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.

În alte cazuri nici nu este prevăzută tragerea la răspundere. Anume pentru tragere la răspundere și este stabilit termenul de prescripție, care tot atunci este excepționat, fiind posibilă tragerea la răspundere fără nici un termen.

Dar prezentarea declarației este necesară pentru fiecare persoană. Și dacă Serviciul Fiscal de Stat nu a verificat declarația timp de 4 ani acesta nu trebuie să mai verifice, statul fiind decăzut din acest drept la expirarea termenului.

Timpul săvârșirii abaterii se consideră timpul când a fost săvârșită fapta prejudiciabilă și are un caracter universal.

Practica instanțelor de judecată arată că, termenul de prescripție este unul infinit.

Aceasta se demonstrează prin cazul Rotari Victor împotriva Serviciului Fiscal de Stat examinat de Curtea Supremă de Justiție în ordine de recurs (recursul fiind declarat inadmisibil, dosarul nr. 3ra-248/21).

Articolul 2266 alin. (62) Cod fiscal stabilește obligația contribuabilului de a dovedi că un tetra a plătit impozit pentru banii care contribuabilul i-a primit cu titlu de împrumut.

Prevederi relevante din Constituția Republicii:

Articolul 1

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 20

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 21

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

Articolul 54

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

În pofida prevederilor art.54 alin.(1) din Constituție este adoptată o lege care suprimă și diminuează drepturile fundamentale ale omului.

Art.54 alin.(2) din Constituție stabilește restrîngerii în exercițiul drepturilor și libertăților. Acestea însă nu se referă la extinderea pînă la infinit a termenului de prescripție și excluderea prezumției nevinovăției.

Sursa constituțională privind cerința exercitării drepturilor sale, inclusiv și dreptul persoanei de a fi prezumată nevinovată sau fi absolvită de răspundere după expirarea unui termen rezonabil stabilit de legislație, implică aplicabilitatea prioritară a acestor dispoziții în cazul cînd legislația sau actele normative interne contravin acestora.

Este o restrîngere pecuniară, persoana fiind obligată să plătească într-o perioadă infinită, în urma unui control fiscal, care nimeni nu conoaște cînd va avea loc și care va începe din 01 ianuarie 2012, dar va avea loc posibil și în 2052, dacă pînă atunci statul nu va dispune o altă amnistie fiscală.

Prin această este încălcat și dreptul de proprietate garantat prin art. art. 21, 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 Protocolul 1 CEDO.

Această restricție trebuie să fie necesară într-o societate democratică, exigența fiind respectată atunci cînd există proporționalitate în măsura aplicată și scopul urmărit, adică

interesul public protejat fiind necesar de determinat prevalarea interesului public protejat și obligația pozitivă a statului de a efectua un control a declarației într-o perioadă rezonabilă (4 ani).

Condiția menționată consider că nu se încadrează în "triplu test", care este obligatorie pentru aplicarea oricărei ingerințe ("formalitate", "condiție", "restricție, în cazul dat sancționare financiară"). Dacă aceste trei condiții sunt întrunite, ingerința statului va fi considerată legitimă, și obligația de a proba îi revine statului. Dacă însă statul nu prezintă probe privind respectarea uneia din cele trei condiții, se constată că ingerința dată este nejustificată și, respectiv dreptul și libertatea persoanei de ași exercita acest drept a fost violat.

Ingerința statului urmează a fi interpretată în orice formă de ingerință din partea oricărei autorități care exercită puterea sau obligațiile și/sau care se află în serviciul public.

În speța expusă, consider că este îngrădirea dreptului persoanei de a fi prezumat nevinovat, fiind încălcat dreptul de proprietate, fiind obligatoriu aplicate amenzi, penalități și alte sancțiuni pecuniare, care nu satisfac exigențele prevăzute de Constituția RM și CEDO pe motiv, că nu urmărește nici un scop legitim și nu este necesară într-o societate democratică. Această prevedere acordă Serviciului Fiscal de Stat dreptul de a verifica orice perioadă fiscală din data de 01 ianuarie 2012, fără a fi limitată în termen, deoarece toate acțiunile contribuabililor sunt obligatoriu a fi încununute cu o dare de seamă. Den moment ce această dare de seamă nu este corect întocmit (din neatenție sau necunoaștere a subiectului), contribuabilul este pasibil de sancțiune pecuniară pe tot parcursul vieții.

În această situație, consider că Curtea Constituțională urmează să se expună pe marginea constituționalității următoarelor prevederi din Codul fiscal:

a) sintagma "începând cu 1 ianuarie 2012" din art. 2264 Cod fiscal

b) sintagma "Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2)" din art. 264 alin (1) Cod fiscal.

c) conținutul art. 264 alin. (2) Cod fiscal "termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată."

d) sintagma "doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20." din art. 2266 alin. (62) Cod fiscal.

Cu art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (1), (2) în coraborare cu art. 20 privind dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, art. 20 privind accesul la justiție, art. 21 privind prezumția nevinovăției și art. 46 privind apărarea dreptului de proprietate din Constituția Republicii Moldova.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Reprezentantul consideră că sunt întrunite condițiile, menționate în hotărârrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

1)Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție – reprezentantul părții poate ridica excepția de neconstituționalitate în fața instanței de judecată pentru sesizarea Curții Constituționale în scopul expunerii referitor la verificarea neconstituționalității art.art. 2264, 2266 alin. (62), art. 264 alin. (1), art. 264 alin. (2) din Codul fiscal în corespundere cu prevederile art.54 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova.

2)Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei - reprezentantul părții consideră că prevederile art.art. 2264, 2266 alin. (62), art. 264 alin. (1), art. 264 alin. (2) din Codul fiscal încalcă drepturile persoanei garantate prin art. art.1,20,21,23,46,54 din Constituția Republicii Moldova.

3) Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate – din analiza jurisprudenței Curții Constituționale reprezentantul părții nu a depistat vreo hotărâre anterioară în privința problemei expuse mai sus.

4)Excepția este ridicată de către reprezentantul uneia din părți.

În consecință, reprezentantul părții solicită Curții Constituționale să verifice Constituționalitatea prevederilor art.art. 2264, 2266 alin. (62), art. 264 alin. (1), art. 264 alin. (2) din Codul fiscal în corespundere cu prevederile art. art. 1, 20, 21, 23, 46, 54 din Constituția RM.

În această situație, consider că Curtea Constituțională urmează să se expună pe marginea constituționalității:

a) sintagmei ”începând cu 1 ianuarie 2012” din art. 2264 Cod fiscal

b) sintagmei ”Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2)” din art. 264 alin (1) Cod fiscal.

c) conținutul art. 264 alin. (2) Cod fiscal ”termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată.”

d)sintagma ”doar în cazul în care contribuabilul va prezenta probe care justifică că din sursa de venit a sumei împrumutate au fost achitate obligațiile fiscale corespunzătoare la bugetul public național și/sau că suma împrumutată reprezintă venit neimpozabil conform art.20.” din art. 2266 alin. (62) Cod fiscal.

Care sunt în contradicție cu art. 1 alin. (3), art. 23 alin. (1), (2) în coraborare cu art. 20 privind dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, art. 20 privind accesul la justiție, art. 21 privind prezumția nevinovăției și art. 46 privind apărarea dreptului de proprietate și 54 din Constituția RM.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

Date suplimentare nu sunt.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

- 1.Copia cererii de chemare în judecă.
- 2.Copia Actului din 30.12.2020.
- 3.Copia dezacordului.
- 4.Copiile recipiselor.
- 5.Copia citației pentru 05.01.2021.
- 6.Copia citației pentru 29.01.2021.
- 7.Copia deciziei de prelungire a termenului de examinare.
- 8.Copia deciziei nr. 655/598.
- 9.Copia scrisorii de însoțire nr. 26-21/2-10/348.
- 10.Copia hotărîrii nr. 655/19.
- 11.Copia actului de sechestr.
- 12.Copia listei bunurilor sechestrate.
- 13.Copia contestației împotriva deciziei nr. 655/598.
- 14.Copia deciziei nr. 129 din 15.04.2021.
- 15.Copia Hotărîrii CEDO Rustalainen vs. Finlanda.
- 16.Copia încheierii CSJ Rotari Victor vs. SFS.
- 15.Mandatul avocațial.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul   **Republica Moldova mun. Chișinău**

Data   12 octombrie 2022

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)